

Številka: 35001 – 161/2009
Datum: 15.2.2010

Vsem občinam v Republiki Sloveniji

Zadeva: Izvajanje določb Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-A) - 8. pojasnila in priporočila

Spoštovani!

1.

Obveščamo vas, da je bil v Uradnem listu RS, št. 108/2009 z dne 28.12.2009 objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju (v nadaljnjem besedilu: ZPNačrt-A), ki je začel veljati **12. januarja 2010**. V zvezi s tem vas s tem dopisom opozarjamo na nekatere novosti, ki jih glede **priprave občinskih prostorskih načrtov** (v nadaljnjem besedilu: OPN) določa spremenjeni in dopolnjeni zakon.

ZPNačrt-A tako na novo določa:

- naloge oziroma vlogo nosilcev urejanja prostora, pri pripravi prostorskih aktov in določa, da ministrstvo, pristojno za urejanje prostora, vodi seznam z državnimi predpisi določenih nosilcev urejanja prostora in ga objavlja na svojih spletnih straneh (*nov 11.a člen*);
- da ministrstvo, pristojno za prostor s tem zakonom postane nosilec urejanja prostora za področje razvoja poselitve (*četrti odstavek novega 11.a člena*);
- da nosilci urejanja prostora, ki niso podali smernic za načrtovanje oziroma teh niso podali v predpisanem roku, sodelujejo pri pripravi prostorskih aktov do konca njihove priprave tako, da ugotavljajo, ali so bili pri pripravi upoštevani predpisi z njihovega delovnega področja (dopolnjena definicija pojma »mnenja« v *prvem odstavku 2. člena, točka 8.*);
- da smernice in mnenja nosilcev urejanja prostora, enako kot pri drugih prostorskih aktih, pridobivajo pripravljavci OPN, torej občine, ministrstvo pa zagotavlja objavo vseh gradiv, ki so podlaga za izdajo smernic in mnenj nosilcev urejanja prostora, na svetovnem spletu (*spremenjena 47. in 51. člen*);
- da predloga OPN pred njegovim sprejetjem na občinskem svetu ministrstvo oziroma vlada ne potrjuje več, kot je bilo to določeno v zakonu iz leta 2007; ministrstvo oziroma vlada na podlagi mnenj državnih nosilcev urejanja prostora s sklepom ugotavlja usklajenost OPN z javnimi interesi države (*nov 51.a člen*);

- da morajo nosilci urejanja prostora po uveljavitvi OPN preveriti upoštevanje svojih mnenj, ki so jih dali k predlogu OPN; če ugotovijo, da njihovih mnenj občina ni upoštevala, morajo pristojna ministrstva izvesti nadzor nad njegovo zakonitostjo, skladno z določili Zakona o državni upravi (*nov 52. a člen*).

Poleg navedenih sprememb se z ZPNačrt-A podaljšuje rok za **dokončanje postopkov** priprave **sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin** še veljavnih planskih aktov občin do 1.1.2011, pri čemer se šteje, da je rok upoštevan, če je bila do navedenega datuma opravljena njihova javna razgrnitev. Sprejem **ZPNačrt-A je torej omogočil**, da se postopki priprave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin, **ki so bili v skladu s 96. členom ZPNačrt že začeti pred 14.11.2009** (po tem datumu se glede na določbe 96. člena ZPNačrt niso smeli več začeti, niti zaključiti) **lahko tudi še zaključijo**, ne omogoča pa, da bi se ti postopki lahko ponovno tudi začeli.

ZPNačrt-A pod določenimi pogoji na podoben način, kot je to urejeno pri občinskih prostorskih načrtih, omogoča izvedbo skrajšanega postopka priprave tudi v primeru sprememb in dopolnitev občinskih podrobnih prostorskih načrtov, kar do sedaj ni bilo mogoče.

2.

Večjo spremembo zakona iz leta 2007 predstavlja **sprememba 51. člena**, ki se v do sedaj veljavnem zakonu nanaša na potrditev predloga OPN s strani ministrstva oziroma vlade.

Po ureditvi iz ZPNačrt iz leta 2007 se je OPN potrdil s strani ministrstva, pristojnega za prostor, ali pa potrdil oziroma zavrnil s strani vlade. V primeru slednjega je bilo občini dano na voljo tudi pravno varstvo v obliki upravnega spora. Šele izdan sklep ministra oziroma pozitivni sklep vlade sta bila pogoj za to, da je lahko občinski svet sprejel OPN. V postopku potrditve, kot je bilo določeno v zakonu iz leta 2007, je moralo ministrstvo k predlogu OPN pridobiti mnenja vseh nosilcev urejanja prostora in pripraviti tudi svoje mnenje, v tem času pa je morala biti tudi v postopku celovite presoje vplivov na okolje (v nadaljnjem besedilu: CPVO) sprejeta odločitev, da so vplivi njegove izvedbe na okolje sprejemljivi, če je bilo zanj potrebno izvesti postopek CPVO. Zakon je za celoten postopek določal 75-dnevni rok, po preteku tega roka pa je nastala domneva, da je predlog OPN s strani države potrjen, kar pomeni, da je imela lahko vsaka zamuda pri izvedbi posameznih dejanj znotraj postopka potrjevanja OPN nepopravljive posledice.

V ZPNačrt-A je zato **kot samostojna faza** v postopku določena priprava predloga OPN in pridobivanje mnenj nosilcev urejanja prostora k temu predlogu ter njihova opredelitev do sprejemljivosti vplivov tega akta na okolje. Mnenja nosilcev urejanja prostora pridobiva občina sama (enako tudi smernice), ministrstvo pa ji pri tem nudi tehnično pomoč na način, da po predhodnem pregledu ustreznosti gradiva zagotovi objavo predloga OPN na svetovnem spletu, kjer je dostopno vsem nosilcem urejanja prostora.

Postopek potrjevanja OPN se v spremenjeni ureditvi ukinja in nadomešča s **sprejemom sklepa o usklajenosti** predloga OPN. Razlika spremenjene ureditve s prej veljavno je ta, da država ne potrjuje več OPN v celoti, temveč le ugotavlja njegovo usklajenost z interesi države. Minister, pristojen za prostor, tako s sklepom ugotovi usklajenost OPN z izdanimi mnenji (in s tem tudi smernicami) nosilcev urejanja prostora, v kolikor pa iz mnenj izhaja neusklajenost, odločanje o tem prenese na vlado. V primeru prekoračitve roka, ki je predpisan za izdajo sklepa ministra oziroma vlade, se šteje, da je predlog OPN z interesi države usklajen.

Občine bodo s sklepom, s katerim bo vlada ugotovila morebitno neusklajenost predloga OPN na določenem področju, opozorjene, da ta načrt ne upošteva smernic oziroma predpisov z delovnih področij posameznih državnih nosilcev urejanja prostora in bodo morale takšno neusklajenost še pred njegovim sprejemom odpraviti.

Zaradi zagotavljanja zakonitosti sprejetih in uveljavljenih OPN bodo državni nosilci urejanja prostora dolžni po uveljavitvi OPN preveriti upoštevanje svojih mnenj in če bodo ugotovili, da jih občina ni upoštevala, bodo morala pristojna ministrstva, vsako na svojem področju izvesti nadzor nad zakonitostjo OPN, skladno z zakonom, ki ureja državno upravo (v nadaljnjem besedilu: ZDU-1). Za nadzor, ki ga bodo ministrstva vršila nad uveljavljenimi OPN, se bodo ministrstva odločila na podlagi ugotovljenih nepravilnosti, kot to že sedaj določa ZDU-1, razlika pa je v tem, da jim, v primerjavi z ureditvijo po ZDU-1, v roku prvih šestih mesecev po uveljavitvi OPN ne bo potrebno občine najprej opozoriti na nepravilnosti in ji odrediti rok, v katerem naj jih odpravi, temveč bodo lahko vladi takoj predlagala vložitev zahteve za oceno ustavnosti in zakonitosti OPN pred ustavnim sodiščem.

Namen takšne ureditve je v tem, da bodo ministrstva stimulirana k takojšnji izvedbi nadzora, torej v času, ko je sprejeti akt še relativno nov, s čimer se bo bistveno zmanjšala verjetnost, da pride do morebitne razveljavitve ali odprave njegovih posameznih določb (ali akta v celoti) šele kasneje, torej po tem, ko bodo na njegovi podlagi že izvedeni številni posegi v prostor. **Spremenjena ureditev torej ne uvaja nikakršnega novega nadzora**, saj so ministrstva odgovorna za nadzor zakonitosti občinskih aktov iz njihove pristojnosti ves čas veljavnosti teh aktov in morajo to nalogo tudi aktivno izvrševati, **temveč le uvaja izjemo napram obstoječi ureditvi v 64. členu ZDU-1, s katero naj bi se zagotovilo, da bodo akti, za katere bo ugotovljena morebitna nezakonitost, čim hitreje presojeni ter po potrebi tudi sanirani.**

Sistem, ki ga vzpostavlja spremenjena ureditev, bolj jasno in bolj sistemsko razmejuje pristojnosti države in občin, obenem pa tudi jasno določa odgovornosti. Državni nosilci urejanja prostora bodo morali pripravljati svoja mnenja odgovorno in v skladu s predpisi. Od pristojnih ministrstev se pričakuje, da bodo svoja mnenja vsakokrat lahko uspešno zagovarjala v postopku nadzora oziroma ustavno sodne kontrole, prav tako pa se morajo občine zavedati, da jih v primeru neupoštevanja teh mnenj čaka presoja zakonitosti njihovih aktov.

3.

Po 12.1.2010 morajo torej občine postopek priprave svojih OPN prilagoditi določbam ZPNačrt-A:

- Občine morajo, enako kot prej, **osnutek OPN**, skupaj s prikazom stanja prostora, **posredovati ministrstvu, pristojnemu za prostor*** (v nadaljevanju: ministrstvo). Ministrstvo bo gradivo objavilo na svetovnem spletu po tem, ko bo preverilo, ali je digitalno gradivo pripravljeno na način in v obliki, kot ga določa *Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Ur. list RS, št. 99/07)*, skupaj s *Tehničnimi pravili za pripravo občinskih prostorskih aktov v digitalni obliki* (objavljena na spletni strani MOP). Ministrstvo bo o objavi obvestilo občino in ji sporočilo podatke, ki so potrebni za dostop do objavljenih gradiv. Občina bo takoj po objavi gradiva **nosilcem urejanja prostora**** posredovala **vlogo za izdajo njihovih smernic** za načrtovanje in jih v vlogi opozorila na objavljena gradiva. **Vlogo o nameri izdelave OPN** bo v skladu z Zakonom o varstvu okolja (Ur. list RS,

* Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, Sektor za prostorsko načrtovanje na lokalni ravni, Dunajska 21, 1000 Ljubljana

** Nosilci urejanja prostora so določeni v sklepu o začetku priprave OPN. Seznam državnih nosilcev urejanja prostora v skladu z 11.a členom vodi MOP in jih objavlja na svoji spletni strani (spletna stran MOP: Seznam nosilcev urejanja prostora na državni ravni za področje občinskih prostorskih načrtov,

http://www.mop.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/prostor/zakon_o_prostorskem_nacrtovanju)

št. 39/06 – ZVO-1-UPB1, 70/08 in 108/09, v nadaljevanju: ZVO-1) občina sočasno z vlogo za smernice poslala tudi **ministrstvu, pristojnemu za okolje**^{***}, ki mora občini v 30 dneh izdati odločbo o tem, ali je za OPN treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje (v nadaljevanju: CPVO).

- Če bo odločeno, da je CPVO treba izvesti, bo občina za dopolnjen osnutek OPN pripravila **okoljsko poročilo** in ga skupaj z dopolnjenim osnutkom OPN pred javno razgrnitvijo poslala ministrstvu, pristojnemu za okolje. Dopolnjen osnutek OPN, skupaj z okoljskim poročilom, se glede na določbe ZVO-1 lahko javno razgrne šele po ugotovitvi ministrstva, pristojnega za okolje, da je okoljsko poročilo ustrezno oziroma po preteku 30 dni od dostave dopolnjenega osnutka OPN in okoljskega poročila ministrstvu.
- Podoben postopek, kot pri osnutku OPN, bo občina ponovila v fazi predloga OPN, ki ga bo pripravila ob upoštevanju stališč do pripomb in predlogov javnosti, podanih v okviru javne razgrnitve dopolnjenega osnutka OPN. Občina bo **predlog OPN**, skupaj z obrazložitvijo, kako so bile pri njegovi pripravi upoštevane smernice nosilcev urejanja prostora ter skupaj z **okoljskim poročilom** (če je bilo odločeno, da je za OPN treba izvesti CPVO) poslala ministrstvu. Ministrstvo bo gradivo pregledalo in ga najkasneje v sedmih dneh objavilo na svetovnem spletu ter o tem obvestilo občino. Občina bo po objavi gradiva posredovala nosilcem urejanja prostora **vlogo za izdajo mnenj** k predlogu OPN, ministrstvu, pristojnemu za okolje pa **vlogo za potrditev sprejemljivosti predloga OPN na okolje** (v primeru izvedbe CPVO).
- Občina bo po pridobitvi mnenj nosilcev urejanja prostora in odločbe o sprejemljivosti predloga OPN na okolje (če je bil izveden postopek CPVO), predlog OPN, ki bo pripravljen ob upoštevanju mnenj nosilcev, skupaj z obrazložitvijo in utemeljitvijo poslala ministrstvu, da to s sklepom **ugotovi usklajenost predloga OPN**. V kolikor bo iz mnenj izhajalo, da v predlogu OPN mnenja državnih nosilcev urejanja prostora niso upoštevana, bo ministrstvo predlagalo Vladi RS, da odloči o usklajenosti predloga OPN.
- Če bo iz sklepa Vlade izhajalo, da je predlog OPN v določenem delu neusklajen, bo morala občina takšno **neusklajenost** še pred sprejemom OPN na občinskem svetu **odpraviti**. Ob tem opozarjamo na nov 52. a člen, po katerem so državni nosilci urejanja prostora po uveljavitvi OPN dolžni preverjati upoštevanje svojih mnenj, ki so jih dali k predlogu OPN ter v primeru njihovega neupoštevanja opozoriti pristojna ministrstva, da ta v skladu z ZDU-1, vsako na svojem področju, izvedejo nadzor nad zakonitostjo OPN.

4.

Glede na to, da je večina občin do uveljavitve ZPNačrt – A že izvedla določene faze postopka priprave OPN, opozarjamo tudi na **prehodne določbe ZPNačrt-A**. V 21. členu ZPNačrt-A določa, da se postopki priprave OPN, začeti pred uveljavitvijo ZPNačrt-A, dokončajo po novem, razen v primerih, ko se posamezni, že začeti koraki v postopku, dokončajo še po ZPNačrt, kakršen je veljal pred temi spremembami in dopolnitvami:

- Če je občina osnutek OPN poslala ministrstvu pred 12.1.2010, se **pridobivanje smernic** nosilcev urejanja prostora **dokonča** po prej veljavnem ZNačrt, torej bo v takem primeru smernice za načrtovanje tudi po uveljavitvi ZPNačrt-A pridobilo ministrstvo, kot je to določal prej veljavni zakon v 47. členu.

^{***} Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Sektor za celovito presojo vplivov na okolje, Dunajska 48, 1000 Ljubljana

- Enako velja tudi za postopek potrditve OPN. V kolikor je namreč občina pred 12.1.2010 že posredovala ministrstvu predlog OPN v potrditev, bo ministrstvo k predlogu pridobilo mnenja nosilcev urejanja prostora, pripravilo svoje mnenje k predlogu ter predlog OPN potrdilo oziroma ga posredovalo Vladi RS, da ta odloči o njegovi potrditvi, kot je to določal prej veljavni 51. člen ZPNačrt.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi!

Dr. Mitja PAVLIHA
GENERALNI DIREKTOR
DIREKTORATA ZA PROSTOR

V vednost:

- Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje,
Sektor za celovito presojo vplivov na okolje, Dunajska 48, 1000 Ljubljana
- Vsem državnim nosilcem urejanja prostora
(iz seznama, objavljenega na spletni strani MOP)